

Slovenska Država

Štev. 5

CHICAGO, ILL., 20. NOVEMBRA 1950

Letnik I.

OBTOŽUJEMO...

Za resnično svobodo, za pravice zatiranih bratov in sester na Koroškem in v Italiji, za suvereno slovensko državo.

(Iz govora urednika "Slovenske Države" na protikomunističnem zborovanju v So. Chicagi dne 5. nov. 1950.)

Dve sili si stojita nasproti: krščanstvo in komunizem. Komunizem je po prvi svetovni vojni počasi pronical v vse odtenke javnega življenja in kot nevidni bacil izpodjedal kulturo, literaturo in film. Bacili komunizma so prodrli v urade, v armade, na univerze. Raznim "kulturnikom", ki so prodajali svojo rdečo modrost, spretno zakrinkano, seveda, je naivni svet ploskal. Papež Pij XII. je svaril v okrožnici "Divini Redemptoris". Naglasil je, da med komunizmom in krščanstvom ne more biti sprave in ne sodelovanja. Obsodil je vsako sredinstvo. Srednje poti ni. Kdor hoče iti srednjo pot in biti nevtralen, pomaga komunizmu do zmage.

V drugi svetovni vojni se je komunizem zvil v plašč odrešenika — Osvobodilne fronte. Mnogi so verjeli. Prepozno so spoznali zver v ovčjem kožu. Komunizmu, diktiranemu iz Moskve, ni bilo mar svobode narodov, niti borba proti okupatorju. Komunisti so sodelovali v Gestapom, komunisti so v Straži na Dolenjskem prejeli orožje od Italijanov (General Cerutti), za borbo proti Slovence, ki komunizma niso marali.

Bilanca komunističnega "osvobojevanja" v Sloveniji je grozna. Kar ni uničil okupator, je uničil komunist. Cele vasi so bile oropane in požgane, mnoge cerkve porušene z dinamitom, porušene šole in prosvetni domovi, ponos slovenskih vasi in visoke šole kmečkega človeka. Požgani mnogi gradovi z številnimi umetninami. Škoda znaša več milijard. In koliko je bilo človeških žrtev! Samo do maja 1950 beležimo okrog 50.000 žrtev komunizma. Ni skoro hiše, kjer ne bi objokovali koga, ki je bil ubit od komunistov ali je padel v bratomornem boju, ki so ga izvali komunisti.

MI OBTOŽUJEMO!

Komunistična Partija je napravila iz Slovenije, katero je imenoval pesnik in pisatelj Ivan Cankar "nebesa pod Triglavom", pravi pekel. — Ta pekel se je pototeril v letu 1945, ko so se komunistične azijske horde razlile po Hrvaški in Sloveniji.

Obtožujemo Kom. Partijo za žrtve, ki so padle od l. 1941 dalje, zlasti za vse one žrtve, ki so bile mučene in ubijane kot nema žival na premnogih mučiliščih. Obtožujemo Tita in vse komunistične zločince za onih 12.000 slovenskih mož in fantov, vrnjenih po Angležih iz Vetrinja na Ko-

roškem, strahotno poklane v Teharjih, v Kočevskih gozdovih ter drugod.

Obtožujemo Tita in KPJ za vse žrtve umrle v nečloveških zaporih in koncentracijskih taboriščih, dostikrat hujših kot je bil Buchenwald in Dachau.

Obtožujemo KPJ, ki vodi in nadzira vse države takozvane "federativne Jugoslavije" za nasilje, izvajano nad vestjo in mišljenjem vsakega posameznika, za trpljenje mater in vdov, mož in fantov ter deklet na takozvanem "udarniškem delu", ki ni drugega, kakor postoterja srednjevska tlaka.

Obtožujemo Tita in vse vlade takozvane "federativne Jugoslavije" za preganjanje vere in Cerkve, za ubojstva, zapiranje in šikaniranje duhovnikov. Obtožujemo Tita in vse komuniste za pohujšanje mladine, nasilno trgane od družine in vzgajane brez Boga po komunističnih načelih.

Razni politični navrneži: poslanci, ministri in drugi hodijo na posete v Beograd k Titu. Nazaj prihajajo nekateri polne hvale o "demokraciji", ki vlada v Titoslaviji.

Ugotavljamo: Ti niso videli niti od daleč trpljenje naroda, niso videli koncentracijskih taborišč, niso slišali joka mater, ker nimajo s čim nasititi svoje dece, niti je s čim obleči. Niso videli nasilja nad vestjo državljanov. Slepí in gluhi za vse to so bili ob bogati mizi Titovega dvora. Obtožujemo tudi te! Slepí, gluhe ter navrne ljudi!

Obsojamo komunizem, ki ga oznanja Kominforma, obsojamo pa tudi komunizem, ki ga uči Tito. Za nas kristjane je komunizem v katerikoli obliki in obleki nesprejemljiv! Hočemo svobodo prepričanja, govorjenja, verovanja, tiska in združevanja* Vsega tega pa tam, kjer vlada komunizem, ni!

VERUJEMO v zmago Resnice in Pravičice! Verujemo v pogin komunizma in v vstajenje resnične krščanske demokracije!

Tisoč let se je boril slovenski narod za svoj obstoj. Tisoč let in več so slovenski narod davili in ga tiščali k tlom. Niso uspeli! Slovenski narod še živi! Hitler se je zaklel napraviti Spodnještajersko in Gorenjsko za nemški pokrajini. Ni uspel! Hitlerja ni več! Slovenci na Sp. Štajerskem in Gorenjskem pa so ostali! Bil je Mussolini! Na njegov ukaz so goreli slovenski narodni domovi, v Trstu in dru-

god, bili ubiti bazoviški fantje, deportirani desetstisoči Slovenci na Rab, Gonars, Ljupčarske otoke. Mussolini je odšel v večnost s pečatom zatiralca Slovencev, a Slovenci na Primorskem, v Trstu, Gorici in v Beneški Sloveniji pa še žive! Beograjski mogotci številnih diktatur so hoteli mali slovenski narod "pojugsloveniti". Slovensko ime se ni smelo imenovati, slovenska zastava ni smela viseti. Pa je vihar odpihnil tudi te! Slovenci so postoterili svoj narodni ponos in v znamenju zelenih kravat kot puntarski simbol izpovedali, da hočejo biti gospodarski na svoji zemlji in nikomur hlapci! Izginili bodo tudi današnji nasilniki, pa naj se imenujejo Tito ali kako drugače.

ZAUPAMO AMERIKI! Združene države so danes zatočišče svobode. So upanje tlačenih narodov od Urala do Trsta, od Kitajskega zidu do korejskih bojnih poljan. Verujemo, da bodo tlačeni narodi nekoč s pomočjo Amerike spet deležni svojih pravic, in smeli živeti kot svobodni ljudje. Kip Svobode, ki nas je pozdravil ob vstopu v Ameriko, nam je simbol one svobode, katero želimo vsem tlačenim in od komunizma ponižanim narodom.

Ko izpovedujemo svojo vero v zmago Pravičice, in ko izpovedujemo svojo vdanost Ameriki, njeni ustavi in duhu resnične demokracije, obračamo svoj pogled v bodočnost. Kaj potem, ko bodo krvavi mogotci s Titom vred šli v zgodovino?

Ali naj obnavljamo to, kar se je leta 1941 tako strahotno v nekaj dneh zrušilo? Ali naj slepo kot leta 1918 se vežemo s tistimi, ki niso hoteli poznati nobenih obveznosti do Slovencev, Hrvatov, Makedoncev, Črnogorcev, ampak so hoteli vse nasilno pojugsloveniti? Mi nismo krivi, da je prišlo do tega! Za to tudi na teh ruševinah in iz teh razpadlih kamnov, prsti in prahu ne bomo obnavljali več starega, gnilega in preživelega, ker smo spoznali, da je bilo življenje nezmožno.

Hočemo srečne narodne domove, srečne in zadovoljne narodne države! V trpljenju in krvi so narodi, med njimi tudi slovenski narod dozoreli v polnoletnost. Kot polnoletni, enakopravni narodi pa zahtevamo za sebe pravico, da si svoj dom tako uredimo, ki bo prijal naši kulturi, našemu čutenju, našim koristim in zmožnostim. Hočemo svobodno in suvereno slovensko državo! Kot suvereni narod z lastno vlado in parlamentom pa bomo iskali prijateljev in sklepali potrebne sporazume.

To mi Slovenci izpovedujemo, to izjavljamo, to hočemo! Za to se bomo z vsemi dovoljenimi sredstvi borili! Za ta veliki cilj pa bomo radi sodelovali z vsemi narodi, ki imajo slične cilje. Kakor mi sebi želimo vse najbolje, tako želimo tudi bratom Hrvatom, bratom Makedoncem, Črnogorcem in vsem drugim, ki hočejo biti svobodni.

Odločna obsodba komunizma— zahteva po svobodi

V času, ko je komunistični režim v Titovi Jugoslaviji spravil narode na beraško palico, ko doma trka na sleherna vrata lakota, mraz in pomanjkanje obleke, v dneih, ko Amerika daje Titu posojilo, da se bo lahko dalje časa vzdržal na krvavi oblasti, **so anti-komunistični Slovenci, Hrvati in Makedonci, ki žive v svobodni ameriški državi, izpovedali svoj protest na tako učinkoviti način, da bo nedelja 5. nov. 1950 ostala v zgodovini teh narodov za vedno zapisana.**

Ob določeni uri je bila prostorna dvorana Ameriških Hrvatov popolnoma zasedena. Trije različni narodi so bili zbrani po svojih najboljših predstavnikih. **Različni po zgodovinski preteklosti, različni po običajih, veri, toda vsi eno v odločnem protestu proti brezbožnemu komunizmu, ki je zaslužil njihove domovine.** Na vseh obrazih je odsevala ena sama misel, eno hrepenenje, ena vera in eno upanje. Videlo se je, kako trpljenje kuje narode in jih zvarja v enotnem in složnem nastopu za dosego svojih pravic. Bili so zastopani Slovenci, Hrvati in Makedonci. Iz vseh delov Amerike so prišli in celo iz Canade. Poleg duhovnika je sedel tovarniški delavec, poleg starega Amerikanca so sedeli "novi", ki so morda šele nedavno prišli v deželo svobode. Bratje Črnogorci so brzojavno pozdravili zborovanje in mu želeli mnogo uspeha.

Po odpetih državnih himnah je otvoril zborovanje mestni župnik Fra Ljubo Čuvalo ter poveril vodstvo zborovanja hrvatskemu odvetniku Vincentu Knausu.

Pester in obširni spored je potekal v napeti pozornosti. Najprvo je ognjevitno pozdravil zborovanje predsednik Ujedinjenih ameriških Hrvatov, J. Šaban.

Nato je nastopil odlični hrvatski operni pevec g. Dragotin Šoštarko. Šoštarko je miljenec hrvatske publike. Njegov krasen glas in brezhubna izvedba mnogih klasičnih, kakor tudi narodnih pesmi, je osvojila občinstvo.

Zborovanje so pozdravili številni zastopniki Hrvatov in Makedoncev. Ognjevite besede sta zlasti povedala mestni župnik iz Gary-a, kateri je zlasti pozdravil "nove" Amerikance vseh bratskih narodov, ki so bili navzoči, in pa hrvatski mecen, Mr. Nikola Šulentič iz Waterloo, Ia.

Od govornikov je prvi spregovoril urednik "Slovenske Države" Mirko Geratič. Govor objavljamo v izvlečku.

V imenu Centralnega Komiteta Makedonske politične organizacije je govoril urednik "Macedonske Tribune", Luben Dimitroff.

V imenu Hrvatov je spregovoril vseučiliški profesor dr. Fra Kruno Pandžič.

Govornikom je občinstvo navdušeno pritrjevalo.

Vsi govorniki so ostro obsodili komunistično nasilje, ki ga izvaja Tito nad za sužnjenimi narodi, obsodili pa so tudi one, ki mu pomagajo, da se podaljša Titov režim na škodo trpečega ljudstva. Izpovedali so pa tudi enodušno željo vseh tlačanih narodov doma, kakor tudi vseh rodoljubov, ki žive v emigraciji, po resnični svobodi, ki je pa možna le v suverenih državah Slovencev, Hrvatov in Makedoncev. Lepo je to povedal zlasti zastopnik Hrvatov iz Akrona, Ohio, Mr. Rudolf Erich, ko je rekel: "Kjer koli so v emigraciji svobodni Slovenci, Hrvati in Makedonci, se morajo medseboj seznaniti in se sporazumeti o složnem delu za veliki cilj: Smrt komunizmu, svoboda narodu v suverenih državah! Kjer sta dva Makedonca, trije Hrvati in en Slovenec ali pa, obratno, naj se med seboj povežejo v dosego tega cilja" Občinstvo je govornike večkrat burno prekinjalo in pritrjevalo njihovim izvajanjem.

Posebni povdarek pa je dala zborovanju navzočnost senatorja Mr. Buttle-a in vseučiliškega profesorja William McVey.

Oba sta v svojih govorih naglasila potrebo borbe proti komunizmu in povdarila veliko breme, ki ga nosi Amerika v osvobodilnem boju za zmago demokratičnih načel v vseh državah sveta.

Makedonska dekleta iz Detroita, Mich., in hrvaški fantje v narodnih nošah so izvedli slikovita narodna kola in plese.

Ob zaključku zborovanja je povzel besedo spet mestni župnik Fra Ljubo Čuvalo. Prečital je brzojavko predsedniku Združenih držav, Mr. Harry S. Trumanu, dalje številne brzojavne in pismene pozdrave. Pozornost je zbudilo pismo Slovencev iz Brazilije, ki pozivajo Slovence, Hrvate, Makedonce in Črnogorce na složno delo proti največjemu sovražniku naše dobe, komunizmu in na složno delo za suverene narodne države Slovencev, Hrvatov, Makedoncev in Črnogorcev.

Hotenje vseh demokratičnih, antikomunističnih Slovencev, Hrvatov in Makedoncev pa vsebuje resolucija, ki je bila soglasno sprejeta. V tej resoluciji je postavljena tudi zahteva, **da se zaščitijo narodne pravice Slovencev na Koroškem in v Italiji. Resolucija naglašča, da je zatiranje narodnih pravic Slovencev na Koroškem in v Italiji, katere jim hočejo avstrijski in italijanski šovinisti vzeti korak za korakom (šolstvo, zapiranje vodilnih Slovencev v Gorici itd.), le voda na komunistični mlin. V resoluciji je prejet tudi poziv, da se Trst nikakor ne sme priključiti Italiji, ampak naj ostane samostojno ozemlje, kakor je to bilo sklenjeno v mirovni pogodbi z Italijo.**

Pozno v noč je bilo zborovanje zaključeno. Napravljeni so bili sklepi, kako zasigurati antikomunistični borbi in ideji o suverenih narodnih državah Slovencev, Hrvatov in Makedoncev, čim uspešnejši zalet in tudi uspeh. .o—N

ITALIJANI PROTI SLOVENCEM

Zgodovina Slovencev bo s krvavimi črkami pisala o trpljenju Slovencev pod fašističnim režimom. Ni prostora, da bi podrobno opisovali zločinstva, ki jih italijanska justica izvrševala načrtno nad Slovenci, ki so po 1. svet. vojni pripadli Italiji. Požgani narodni domovi, bazoviške žrtve, ricinovo olje v preiskavah, pretepanje, Liparski otoki, Rab, Gonar, itd. itd. Po padcu fašizma se Slovincem ne godi nič obljbe. Italijanska nestrpnost se zadnje čase celo stopnjuje. Na žalost ji daje novega netiva celo zapadni zavezniki. Višek italijanske nesramnosti pa je bila aretacija predsednika Slovenske Demokratske Zveze, dr. Augusta Sfiligoja v Gorici. Dr. Sfiligoj je bil v zloglasnem procesu v Trstu, l. 1941 naperjenemu proti Slovincem, obsojen na 30 let zopora, ker so delali proti fašističnemu nasilju. — Sedaj po devetih letih, ko pravijo, da fašizma ni več, so ga Italijani aretirali, da odsesti kazni, katero mu je določilo fašistično sodišče. V istem času pa je bil izpuščen na prosto maršal Graziani, ki je bil obsojen kot vojni zločinec na 19 let zopora. Dr. Sfiligoj je na odvetnikovo prizadevanje bil izpuščen do ponovne obravnave.

Jasno je, da je bila aretacija dr. Sfiligoja naperjena predvsem proti Slovincem. Hoteli so z njo zadeti ves slovenski živelj v Italiji. Hoteli so udariti Slovensko demokratsko zvezo, hoteli so preplašiti Slovence, da si ne bi upali dvigniti glasu za svoje teptane pravice. Povdariti je treba, da je bil dr. August Sfiligoj aretiran predvsem zato in samo za to, ker je Slovenec.

"Klic Triglava" ki izhaja v Angliji, se sprašuje v 52. številki kako so se zganili Slovenci tostran Železne zavese, ki so zaprli Slovence dr. Sfiligoja. "Ali so se vršila zborovanja v Clevelandu, Trstu, Gorici, Buenos Airesu? Ali je prodrla vest v kak tuj časopis? Najbrž bomo slišali, da moramo biti previdni, ker vsako dejanje lahko škodi Slovincem pod Italijo. Mogli bi si že zapomniti, da bo gotovo škodovalo, če bomo pohlevni kot ovce." Mi bi dostavili: Kaj je neki Slovenski Narodni odbor napravil v tem primeru? Je protestiral? Je vložil kako spomenico? Je sploh dal kaj vedeti demokratičnemu svetu, da v Italiji žive Slovenci in da se jim godi krivica? Da je bil Slovenec zaprt zato, ker je Slovenec? Da se je obnovila obsodba krvavega fašističnega sodišča iz leta 1941?

TRST

Revija "Slovenska Beseda", katera izhaja v Buenos Airesu, Argentina, prinaša v 2. številki tehten članek o Trstu, ki ga je napisal Valentin Jančigaj. Iz članka bomo navedli le nekatere važnejše misli, ki potrjujejo naše stališče o Trstu in njegovem naravnem zaledju.

"Jugoslavija po prvi svetovni vojni ni nikdar jasno pokazala stvarne potrebe po Trstu. Zavedala se je, da Trsta niti gospodarsko niti politično vzdržati ne bo mogla. Gospodarska in carinska politika Jugoslavije bi Trst prav tako ubijala kot so ga Benetke in druga italijanska pristanišča. Na Trst Jugoslavija ni nikdar resno mislila, imela je večje poželenje po Solunu, ker je bil za srbski del Jugoslavije večjega pomena. Isto je z današnjo Titovo Jugoslavijo . . ."

"Po drugi svetovni vojni so velesile napravile iz Trsta **svobodno mesto z lastnim statutom**. Toda tudi tukaj je bila odločitev, kakor nešteto drugih, pomanjkljiva. Državniki in politiki so napravili kot njih kolegi po prvi svetovni vojni isto napako kot z Gdanskim. Naravno bi bilo, da bi tedaj Gdansk dodelili njegovemu naravnemu zaledju, ki ga je redilo in vzdrževalo, to je državi Poljski. Da bi pa Poljska ne bila premočna in da se ne bi zamerili novi Nemčiji, so Gdansk, ki je res nemško mesto, proglasili za svobodno mesto z lastnim statutom. Pridelili so mu le malo zaledje, ki je bilo čisto poljsko. Gdansk je naravno hiral in težil k "materi Nemčiji". Zaradi Gdanska je sledil napad na Poljsko in tako je začela druga svetovna vojna. Skoro ista zgodba kot s Trstom. Procvit Trsta se bo mogel na sedanjem zemeljskem obsegu držati le z gospodarskimi injekcijami Združenih severno ameriških držav, sicer je pa nemo goč in obsojen na gospodarsko smrt.

Trstu pripada naravno vse ozemlje, ki teži proti njemu in katerega naravni izhod na morje predstavlja. V Trst teži vse ozemlje do Taljamenta, dalje vsa Slovenija, vse srednje evropsko alpsko ozemlje (Koroška, Štajerska in Gradiščanska) ter seveda vsa Istra. Vse to je gospodarsko strnjena enota, ki bi morala s Trstom tvoriti tudi upravno in državno enoto. S pametno narodnostno politiko, ki se po padcu Hitlerjeve Nemčije in fašistične Italije dalo zadovoljiti tudi prebivalstvo tega ozemlja. Res je, da je to ozemlje po veliki večini slovensko, vendar tako nujno spada v enoten gospodarski in politični okvir, da bi morali vsi pravi in resnični politiki delati na tem, da se to prilično veliko ozemlje upostavi kot politična in gospodarska enota. Saj gospodarski svet današnjih dni teži za politično gospodarskimi enotami, izključuje pa nacionalne težnje, ki se dajo z modro politiko ni s pravim razumevanjem prav lahko urediti, da so zadovoljni vsi prebivalci.

Na to državo so naslonjene ostale države, ki naj imajo svojo izvozno in uvozno

DRŽAVA SLOVENIJA

I.

Družina je sestavni del, celica človeške družbe na svetu.

V naravi družine je pa hrepenenje po lastnem domu. Samo družina lenuhov, tega nima. "Ljubi domek, če ga je tudi samo za bobek!" pravimo. Če ga nima in dokler ga nima, čuti, da je samo gostaška, nima svobode, odvisna je od gospodarja hiše, ki jo lahko zapodi, kadar hoče, ji nalaga bremena, kakoršna hoče, nima doma.

Zato gre vse stremljenje družine v ta cilj, da si ga ustvari čim preje.

In če si ga ne bo sama ustvarila z delom, trudom in žrtvami, ga ji nihče drugi ne bo dal. Še Bog ji bo samo pomagal, če sama dela zanj in ga bo za to prosila.

Celica, sestavni del družine narodov sveta, je narod.

Tudi v naravi vsakega sebezavednega naroda je hrepenenje po lastnem domu, lastni državi. Še le z njo dobi narod svojo domovino, s tem pa svojo svobodo, s tem pa podlago svojega razvoja in obstoja. Dokler nima svoje države, je narod gostač, brez prihodnosti, ne more samega sebe vladati, ne more si dajati svoje pravice, ne more si usmerjati svoje bodočnosti in svojega narodnega življenja in si ne rezati sam svojega kruha. Skratka — narod gostač je, pa naj bo tudi v državi "bratskega" naroda. Saj imamo skušnjo.

Toda tudi narodu ne bo nihče njegove države dal, ali prinesel na krožniku. Tudi Bog mu bo samo pomagal si jo ustvariti, ako ga bo za to prosil in jo sam ustvarjal. Pričakovati, da mu jo bo kak drugi narod prinesel, je samo otročje naivno. Narod, ki to pričakuje, dokazuje svetu, da še ni zrel za svojo državo.

luko Trst. To so vse dežele Srednje Evrope: Avstrija, Češko-Slovaška, Madžarska, južna Poljska in južna Nemčija ter delno Švica. Te države in dežele Srednje Evrope gospodarsko nujno potrebujejo življenja zmožen Trst, s pametno carinsko politiko ali pa s popolno odstranitvijo carinskih mej, bi se napravil ogromen gospodarski blok, ki bi bil zadostno jamstvo za procvit in razmah Trsta, s tem pa tudi za politično, narodnostno in socialno pomiritev in udobno življenje tega ozemlja, saj je gospodarsko in socialno blagostanje najboljši branik proti vsem prevratnim ideologijam.

Tudi za trgovino prekomorskih držav Amerike, Velike Britanije, Afrike, bližnjega in daljnega Vzhoda z državami Srednje Evrope je samostojnega gospodarskega življenja zmožen Trst z naravnim zaledjem nujno potreben, ker bi jo te države lahko usmerile v vse države Srednje Evrope. Zato je nujno potrebno, da se tržaško vprašanje ponovno reši v smislu gospodarskih potreb.

Ta resnica je tako jasna, da jo vidi celi svet, da jo vidijo vsi narodi in ne potrebuje dokaza.

In res! Poglejmo Evropo! Zadnja leta je v celi Evropi samo en narod, ki ni bil država in tudi danes ni — slovenski narod. Da, tako smo daleč, da si celo svoje zemlje nismo mogli spraviti na zemljevid sveta. Slovenije ne najdemo niti na enem svetovnem zemljevidu, toraj je za svet ni.

V Evropi so države, kakor San Marino s samo 14.000 prebivalcev, Monaco z 24.000, Lichtenstein z 12.000, pa so vendar države svobodne in obstojajo. Na vseh svetovnih zemljevidih so.

Vse, samo Slovenija bi pa baje ne mogla obstati, češ da je premajhna.

Otročji narod smo še, če tako govorimo!

Zato — država Slovenija!

Z.

Slovenski javnosti

Vzklila je misel ustanoviti novo slovensko kulturno revijo. Pobudo zanjo je prevzel Publicistični odsek kluba "Krog" v Clevelandu.

Revija naj bi izpričevala slovensko kulturno dejavnost v emigraciji. Potrjevala naj bi jo napram tujemu svetu in jo dokumentirala za zgodovino. V prvi vrsti naj bi pa služila vsem Slovencem v svobodnem svetu in to služila v obeh smislih: prvič kot sredstvo izražanja in izpovedovanja ter drugič kot berilo in spodbuda za razmišljanja. Odgovarjala naj bi potrebam izobražencev, v prvi vrsti z znanstvenimi in esejističnimi prispevki, kakor tudi potrebam ljudstva z predvsem leposlovnimi prispevki.

Želimo pritegniti k sodelovanju vse slovenske kulturne in javne delavce ter izobraženstvo. Združili bi radi vse ustvarjalne sile Slovencev v begunstvu in to, ne na osnovi enotnih naziranj in pogledov, temveč v plemeniti tekmi iskrenega, osebnega iskanja in zasledovanja Resnice, Dobrote in Lepote.

Mislimo, da je ta zamisel vredna, da jo podpro vsi Slovenci. Odprli smo anketo, ki naj bi v njenem okviru Slovenci povedali svoje mnenje o tej zamisli.

Vsa nadaljna naznanila bomo objavljali v vseh znanih časopisih.

Publicistični odsek kluba "KROG" v Clevelandu, Ohio, USA.

P. S. Dopise pošiljajte na naš začasni naslov:

Klub "Krog" 6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio, USA

Veseli nas prizadevanje idealnih članov kluba "Krog". Iskreno želimo, da bi v svoji idealni zamisli uspeli. — Uredništvo.

SLOVENSKA DRŽAVA
izhaja vsakega 20. v mesecu.
Naslov uredništva in uprave:
"SLOVENSKA DRŽAVA",
2217 So. California Ave., Chicago 8, Ill.
Naročnina letno: Za USA \$1.20, za
Canada \$1.50, Argentino 18 pesov, Bra-
zilijo 50 cruzeirov, Anglijo pol funta,
Avstrijo 15 Šil., Avstralijo 1 avstr.
funt. Lahko se plača tudi polletno.

IZ UPRAVE LISTA:

V oktoberski številki je vsled pomanjkanja prostora odpadel sestavek Odmevi in pa o 70. letnici Žebotove mame. Oba sestavka objavljamo v tej številki. Na objavi čakajo prispevki iz Pariza in iz Venezuele. Pridejo na vrsto.

Upamo, da bomo tudi božično številko izdali na 8 straneh.

Prosimo p. n. naročnike in naše prijatelje, da nas ob zaključku leta razvesele s poravnavo skromne naročnine v znesku \$1.20, v Canadi pa \$1.50. S tem boste najlepše podprli list in idejo suverene slovenske države.

Tej številki je priložena prošnja za poravnavo naročnine. Prosimo, ne prezrite je!

Pregled darovalcev za Tiskovni sklad objavimo v dec. številki.

Urednik

Sedemdesetletnica Žebotove mame

Tiho, daleč od ljubljene domovine, je obhajala dne 6. nov. v Angliji (50 W. Common, Harpenden, Herts.) vsem poznana Žebotova mama svoj sedemdeseti rojstni dan. Sedemdeset let! Lepa in častljiva starost, pa tudi lepo in vsebine polno življenje. Ga. Marija Žebot je bila rojena dne 6. novembra 1880 v slovenskih Termopilah, v Št. Ilju v Slov. goricah. Njeno dekliško ime je bilo Kren. Poročila se je z g. Franjo Žebotom, ki je bil takrat eden izmed voditeljev katoliškega in slovenskega preporoda na Slovenskem Štajerskem. Ustvarila sta si srečno družinsko življenje v Loški ulici v Mariboru. V zakonu so se rodili 3 sinovi: dr. Ciril Žebot, sedaj profesor na Duquesne univerzi v Pittsburgu, dr. Franček Žebot, ki se nahaja z družino v Santa Ana v Californiji in Pepo, ki vrtari v Canadi, ter 3 hčerke: Mara, Anka, poročena Stuttard v Angliji in Dora, ki je napovedovalka londonskega radia. Mož naše slavljence je bil dolgoletni poslanec SLS za mariborski okraj in nazadnje tudi mariborski podžupan. V to srečno družinsko življenje je kanila grenka kaplja pelina, ko so Gestapovci na veliki četrtletni usodnega leta 1941 aretirali g. Žebota in ga poslali skupaj s podravnateljem Cirilo-

(Nadaljevanje na 5. str.)

Ameriške volitve - visoka

šola demokracije

GOV. LAUSCHE PONOVO IZVOLJEN

Dne 7. novembra so se vršile po vsej Ameriki dopolnilne volitve. Rezultate so objavili dnevni časopisi.

Slovenci smo veseli ter iskreno čestitamo Frank J. Lauschetu, ki je naše gore list k njegovi ponovni izvolitvi za guvernerja države Ohio. Frank Lausche stopa s to zmago v prve vrste vodnikov velike Amerike, saj je njegova tretja izvolitev dokaz, da ima ameriško ljudstvo veliko zaupanje v njega osebno. Zmagal je na demokratski listi, čeprav je znano, da je v isti državi republikanski senatorski kandidat Taft premagal demokrata Fergusona z več kot 300 tisoč glasov večine.

Med presenečenji v naši državi Illinois, je vsekakor zmaga republikanca Dirksena nad demokratom Lucasem, ki je bil doslej Trumanova desna roka kot speaker demokratske večine v senatu.

Volitve so se vršile v znamenju borbe dveh tradicionalnih velikih strank ter njihovih programov. Demokratska stranka je zagovarjala svojo dosedanja zunanjo in notranjo politiko ter očitala republikancem, da bi z njihovo zmago prišel na oblast zunanjepolitični "izolacionizem" a v gospodarstvo "reakcionarstvo" bogatih. Dočim so republikanci postavili zahtevo po radikalni politiki proti Sovjetom (tudi proti Titu), na gospodarskem področju pa proti New Dealu in proti t. zv. diktaturi Trade Unions. Očitali so demokratom, da še vedno držijo v zunanjem ministerstvu rdeče eksponente ter da so v Yalti in Podsdamu prodali narode za Železno zaveso, a kot posledica tega morajo sedaj ameriški sinovi umirati v Koreji.

Volilna borba se je vršila v znamenju kresanja duhov, a v najlepšem redu in miru. V vsej volilni dobi ni bilo slišati niti o enem primeru fizičnega nasilja, ali gospodarskega šikaniranja zaradi političnega prepričanja, nasprotno volitve so ponovno pokazale veliko stopnjo ameriške politične strpnosti. Poznam dva odlična ameriška duhovnika, ki sta volila vsak drugo stranko, zagovarjala vsak svoj program, a sta pri vsem tem velika osebna prijatelja. Ameriško ljudstvo, ki je sicer dezinteresirano v dnevnih političnih problemih, toda ob takih prilikah pokaže edinstveno demonstracijo velike patriotske in demokratične zrelosti. Saj je volilno geslo obeh strank bilo: Za Ameriko, svobodo, demokracijo.

Nam Slovincem bi to moralo služiti za vzgled medsebojne politične strpnosti, katero tako zelo pogrešamo. Poglejmo samo malo nazaj, koliko nam je škodilo pretiravanje strankarstva ter umetno podpihovanje medsebojna mržnja. Ali niso nekateri iz t. zv. tretje skupine šli v OF zaradi žaganja in klofut, katere so morali po krivi-

Tako sodijo stari naseljenci

Uredniku S. D.

Prosim, če bi objavili ta moj dopis:

Ameriški državljani imamo v tej svobodni in demokratični deželi še vse pravice: do svobode misli, govora, tiska in združevanja — zasigurane v naši konstituciji. To velja tudi za Amerikance slovenskega porekla. Na to smo bili dosedaj navajeni in se bomo tega tudi v bodoče držali.

Bral sem v A. D. izjavo dr. Miha Kreka na vse Slovence v Ameriki, naj se vsi Slovenci varujejo neke "Slovenian Declaration", ki je zelo škodljiva za naš trpeči narod doma. Radoveden sem postal nad to novo nevarnostjo in sem takoj pisal na uredništvo Vašega lista in sedaj jo imam. Lep in jasen slovenski program, katerega lahko vsak ameriški državljani podpiše, brez "škode" za slovenski narod. Za tako stvar pa res ni bilo treba nobenega razburjenja od strani dr. M. Kreka, saj bi jo moral on prvi podpisati, če mu je res za slovenski narod. Kolikor vem, mi ameriški Slovenci nismo nikoli bili navdušeni za tako Jugoslavijo kot je bila, ker Srbi so in bodo ostali kar so-Balkanci. Tudi nisem še nikoli nič slišal o "Enotni slovenski demokratični protikomunistični fronti", to zveni kakor doma: demokratska ljudska fronta. Prav tako je neokusno, da bi kdo apeliral na nas ameriške Slovence v imenu starokrajske Ljudske stranke. Ameriški Slovenci smo voljni delati za narod doma, toda na demokratski način, kjer pridejo vsi programi, vse misli na rešeto in kjer se spoštujejo vse misli in vsi ljudje. Odklanjamo pa vsako "firerstvo" ali absolutizem balkanske politike. Kdor bi rad bil tukaj "voditelj" in nam pamet solil, bi bilo bolje, da bi doma ostal.

Frank Kalan

ci prestajati v lastnem taboru. In koliko natolcevanja, obrekovanja in "okoli prinašanja" se je dogodilo med vojno v protikomunističnem taboru; to se je nadaljevalo celo v tujini (spomnimo se samo lažnih ovadb tujcu, ki so se dogodile v Italiji), a tudi v najnovejšem času imamo vzgled grobe in neokusne politične nestrpnosti. Na žalost se to dogaja med katoličani samimi. Mesto krščanskega spoštovanja osebnosti in ideje, katero podpihoben človek zastopa, pa umetno podpihovanje, ustvarjanje sovraštva in prepahov. Kako malo so se nekateri naučili od Amerike ter njenih demokratičnih institucij. Ta je "naš", zato mu je vse opravičeno, ta pa je "nasproten", zato je najslabši človek.

Eno je gotovo: tako početje ne more imeti božjega blagoslova in mlajši slovenski rod ne bo nikoli sledil politiki žaganja, ozkosti in zavestne laži. Naj nam bo ameriška demokratična širokogrudnost za vzor.

Dr. L. L.

ZAKAJ MORAM DELATI ZA SLOVENSKO DRŽAVO

1) Ker mi tako zapoveduje vera, ko me uči, da moram ljubiti svoj narod: ljubezen do svojega naroda pa najbolje pokažem, če delam za to, kar je eden narodovih najvišjih ciljev na tem svetu: lastna država.

2) Ker mi tako veleva ponos in narodna čast: biti in za vedno ostati Slovenec.

3) Ker hočem, da bi bil slovenski narod enakopraven ostalim narodom na svetu.

4) Ker se najbolj zavedam, da ima tudi slovenski narod od Boga naloženo nalogo: najlažje in najbolje jo bo mogel izvršiti v lastni državi.

5) Ker smo vsi ljudje pred Bogom enaki in za to imamo tudi enake pravice. Ena od teh je: živeti v lastni državi.

6) Ker je sožitje med sosedi najiskrenejše takrat, kadar živi vsak na svojem: torej v lastni državi.

7) Ker kot Slovenec moram delati za to, da nas tudi Slovence spozna svet kot narod, sposoben živeti v svoji lastni državi.

8) Ker želim duhovni, kulturni, gospodarski, socialni in politični blagor slovenskemu narodu.

9) Ker edino v lastni in suvereni slovenski državi je še mogoče združitev vseh slovenskih pokrajin.

10) Ker se moram boriti za to, da bo Slovenija ostala katoliška v srednji Evropi.

F. P. — Evropa.

SEDEMDESETLETNICA ŽEBOTOVE MAME

(Nadaljevanje s 4. str.)

ce tiskarne, g. Hrasteljem, v Dachau. Družina je morala bežati v Ljubljano. Po posredovanju Vatikana je bil g. Žebot leta 1944 izpuščen. Prišel je k svoji družini v Ljubljano. Toda že po nekaj mesecih ga je Gestapo znova aretirala in poslala v Dachau, odkoder se ni več vrnil. Tik pred zlomom nacizma je podlegel tifusu. Kakor tisočeri drugi zavedni antikom. Slovenci, je tudi Žebotova mama vzela nase križ begunstva. V Spittalu na Koroškem je doznala za smrt ljubljenega moža. Vsa vdana v voljo božjo, je tudi ta kelih izpila do dna. Kakor nekoč doma, tako se je tudi v begunstvu vsa posvetila svojcem. Vse težave in skrbi vsakega posameznika je vzela na svoje materinske rame. Bila je in je še kot sveča, ki se nesebično použiva za druge. Čudil sem se, kje le jemlje toliko moči. Toda, ko sem jo videl dnevno pri sv. maši in pri obhajilni mizi, sem razumel, od kod moč. Iz Evharistične žrtve je črpala sil, da ni omagala pod udarci bridke usode.

V spomladi 1948 se je preselila s hčerko Doro v Anglijo in se naselila pri hčeri Mrs. Stuttardovi. Kadar koli mi je pisala, je vedno tožila, da jo najbolj boli to,

ODMEVI

Izjava uredništva "Slovenske Države". V "Ameriški Domovini" je nek anonimni dopisnik zapisal trditev, da je "Slovenska Država" uradni list dr. Cirila Žebota. Taka trditev je naravno smešna, če že ne nemurna. List "Slovenska Država" ni nikako "službeno ali uradno glasilo dr. Cirila Žebota," temveč je glasilo vseh poštenih, antikomunističkih Slovencev, katerim je dobrobit Slovencev prva in največja skrb; je glasilo vseh tistih poštenih Slovencev, ki odklanjajo komunizem, prav tako pa tudi vsako drugo obliko totalitarizma, pa naj bo na levi ali skrajni desnici. Dr. Ciril Žebot pa ima pravico, kakor vsak drugi Slovenec, ki zna sam s svojo glavo misliti, ki ni dal svoje pameti in možganov v zakup nezmotljivi kliki, napisati svoje misli. Nismo nikogar doslej osebno napadali. Skušali smo slovenske probleme reševati na dostojen način. To bomo delali tudi v bodoče. Osebne napade, denuncianstvo in podobne politične čednosti, pa mirne duše prepuščamo krogu brihtnega dopisnika, ki se je imenitno "pokalal" v hlače. Uredništvo.

Laž ima kratke noge. Prav debele se je znebil brihtni "Kako" v "Ameriški Domovini". Tako-le piše: "Dve številki "Slovenske Države" sta pred menoj." O komunizmu v Sloveniji pa da ni v njej niti besede" . . . Brihtnega dopisnika je Izjava gotovo spravila iz ravnotežja, sicer bi moral videti v 1. številki na prvi strani, v prvem stolpcu spodaj debelo tiskano: "Kaj nam je bil monarhistični Beograd, vemo mi, kaj je komunistični Beograd, vedo naši bratje in sestre v domovini, ko ječe pod komunistično beograjsko diktaturo, ko morajo kakor tlačani graditi takozvani "novi Beograd" . . . Sicer pa, ali ni Izjava

da je njena družina tako razbita. Rada bi bila še vedno vsem in vsakemu pri roki kot mati, svetovalka, kot tolažnica.

Žebotova mama je tudi v tujini živ vzgled verne slovenske matere. Nekdo je njen lik opisal v nekem pismu, ki je bilo, menda l. 1949 priobčeno v 'Domačih glasovih'. Pravi: "Videl sme črnooblečeno ženo, s kot sneg belimi lasmi, z očmi nedolžnega otroka klečati vtopljenem v globoko molitev. Krasen vzgled tujcem, ki so jo vsi s spoštovanjem občudovali . . ." Mati z zlatim srcem! Svetopisemska močna žena!

Žebotovi mami k 70 letnici iskreno čestitamo. Bog Vam daj Žebotova mama, da v polnem zdravju dočakate dan zlate slobode v slovenski domovini. Daj Bog, da bi Vas še pozdravila šumeča in deroča Drava, zeleno Pohorje, vinorodne Slovenske gorice in pa bazilika Matere Milosti v Mariboru. Bog daj, da bi Vaš prelepi vzgled našel mnogo posnemovalk med slovenskim ženstvom: Mater z zlatim srcem!

Mirko Geratič

sama obsodba komunizma in vsakega drugega samodržstva?

Vemo, kje tiči zajec. Dopisnika je zbolda obsodba monarhističnega Beograda, zato tega stavka gotovo ni maral prečitati do kraja. Le lažite, kolikor morete. Verjel vam ne bo kmalu nihče.

Kdo je rušil slov. antikom. skupnost? V dr. Krekovi "Izjavi in prošnji Slovenecem" beremo trditev, da so to akcijo (slovensko deklaracijo namreč) podvzeli isti ljudje, ki so že med vojno skušali rušiti slovensko demokratično protikomunistično skupnost in nadaljujejo ta posel tudi v emigraciji. Vprašamo: Ali je bil pokojni vseučiliški profesor duhovnik, dr. Lambert Ehrlich, katerega so komunisti ubili skupno z akademikom Rojcem, ker je bil po izjavi OF, vodja protikomunističnega gibanja med Slovenci, zlasti pa med akademsko mladino, tudi med tistimi, ki so "rušili slov. demokratično protikomunistično skupnost?" Dalje, ali so mar rušili slov. demokratično profikomunistično skupnost vsi tisti fantje akademiki, ki so po vzoru sveetniškega dr. Ehrlicha goreli za idejo slovenske države, pa so padli bodisi na ljubljanskih ulicah (Franček Župec) ali pa v borbi proti komunizmu? Preko 30 jih je! Vsi ti so umirali kot junaki na bojiščih, ali na moriščih kot zvesti sinovi slovenskega naroda, kot nosilci misli suverene slovenske države, kot verni katoličani? Kje pa so bili takrat tisti "slovenski demokrati", ki se danes bahajo s svojo antikomunistično dejavnostjo? Na varnem, marsikdo še na ulico ni upal brez spremstva . . . O, še bomo govorili o teh "demokratih", o čigar demokraciji čivkajo že vrabci na strehah!

Tako sodijo pametni ljudje. Iz Canade nam piše preprost fant takole: "Zelo me zanima Slovenska Izjava, ker sem čital v "AD" pod istim naslovom nekaj dopis. Kot preprost človek in politično še nikamor orientiran, se mi zdi ta dopis nedostojen in če ga je pisal inteligent, Slovenec, katoličan, demokrat, protikomunist, mislim, da potem ni on niti eno iz med navedenih stvari. Ako misli za svojo politično stranko s takimi dopisi pridobivati ljudi, posebno mladino, — se je zmotil, ker nas ravno to odbija. Želeli bi pa tudi mi, da bi enkrat prišli na dan s svojim programom tudi oni, ker se nam zdi, da tudi oni hočejo "ribariti v kalnem" kot je vas oziroma g. dr. Žebota ožigosal dotični dopisnik". Winnipeg — Cvetko Slak.

Čaka Vas nova žrtve . . . Prijatelj iz New Yorka piše z oziroma na grdi napad v "AD" tako le: Čaka Vas nova velika žrtve v delu, kritiki, udarcih, a prav tu se vam nudi priložnost, da pokažete svojo politično zrelost. Večkrat bo prizadeta stranka, oseba, a narod se bo dvigal v resnično prosto izraženi misli, v veselem delu in voljni žrtvi. Tak in samo tak vseslovenski pokret s takšnim sprejemljivim vodstvom in vsestransko aktivnimi in budnimi člani bo znal svoj program — misel in delo tudi v odločilnih trenutkih uveljaviti . . ."

ZMAGALA PA BO RESNICA

"Ameriška domovina" in njena priloga "Slovenija" oz. tisti, ki ju pišejo in posnemajo, očitno mislijo, da bodo uničili slovensko državno akcijo z navalom žalitev in klevet proti moji osebi. Izpadi, ki se nadaljujejo in postajajo vse bolj brezobzirni, ne kršijo le pravil dostojnosti, temveč tudi zavestno potvarjajo objektivno resničnost dejstev. To hočem danes pokazati in dokazati, da se nobenemu ne bo treba odločati v zmoti ali dvomu.

Dosedanji anonimni izpadi v "Ameriški domovini" in "Sloveniji" vsebujejo tudi naslednje zavestno zagrešene neresnice:

1. Pod naslovom "Misli k neodgovorni akciji", v "Sloveniji" z dne 23. oktobra, je skriti napadalec izstrelil tudi to-le trditev: "Kar se tiče slovenskega programa, je bilo že povsod jasno povedano, da želimo ustanoviti slovensko državo..." V mislih ima seveda skupino dr. Kreka in trditev je uporabljena kot argument, da z našo slovensko akcijo samo cepimo sile.

Objektivna resnica pa je, da je naša slovenska državna akcija nastala samo zato, ker krog dr. Krek o ideji in akciji za slovensko državo ni hotel ničesar slišati. Ta naravni slovenski program so prvič odklonili ob dejanskem razsulu Jugoslavije aprila 1941. S tem so preprečili nastanek samorasle slovenske osvobodilne akcije. Zato je nad preganjano in razkosano Slovenijo prevladala teroristična okupacija komunistične OF. In tako je bila katastrofalno zaključena usoda slovenskega naroda v zvezi z drugo svetovno vojno, ki je bila odprla edinstveno zgodovinsko šanso za ozemeljsko zedinjenje in politično osvoboditev Slovenije.

In koliko potrpežljivega, da ne rečem, poniževalnega, prizadevanja je bilo vložene pozneje v emigraciji, da bi pripravili isto dr. Krekovo skupino za slovenski program, ko je dopolnjeni razvoj domovinske katastrofe tudi empirično potrdil pravilnost slovenskega državnega stališča. Dr. Krek je obljubljal in odlagal. Ko pa me v jeseni 1945 nekaj mesecev ni bilo v Rimu, so medtem izdali ono "narodno" izjavo, ki sem jo zadnjič s podpisom navedel. S tem je bilo vse prejšnje zavlačenje pojasnjeno: **Slovenskega programa tudi sedaj niso hoteli**. V svojem slepem političnem oportunistu so kar naprej vztrajali na stališču "kontinuitete kraljevine Jugoslavije", čeprav jo je življenska stvarnost na domačem terenu — po neposredni zaslugi takratne nesposobne ubeženske vlade — likvidirala še predno je bivša država bila zasuznjena in razkosana po osnih okupatorjih; in ki jo je pozneje — z direktno soudeležbo dr. Krekovega agenta g. Snoja — tudi formalno zapečatil in pokopal sam bivši jugoslovanski kralj.

Šele po tej njihovi ponovni in izrečni odklonitvi slovenskega programa smo končno, marca 1946, osnovali Akcijski odbor za slovensko državo. S tem smo, hvala Bogu, še ujeli poslednji trenutek za registracijo slovenskega stališča v zvezi s

pariško mirovno konferenco in tržaškim vprašanjem.

Taka je preprosta resnica glede razvoja slovenskega državnega programa in akcije.

2. V svojem prvem anonimnem napadu name, dne 22. septembra, je "Ameriška domovina" med drugim tudi zapisala: "O komunizmu v Sloveniji, o problemu, kako streti to silo, ki ogroža ves svet... to dr. Žebota ne zanima. S komunizmom bodo opravili drugi, on mora opraviti najprej z dr. Krekom..."

Kdor me resnično pozna, mi ne bo štel v zlo, če na izbruh tako grobe neresnice odgovorim z naslednjim samozavestnim vprašanjem: Če nismo glede komunizma med Slovenci izpolnili svoje človečanske, krščanske in domoljubne dolžnosti jaz in moji tovariši — le kdo jo potem je? Pustimo to, kar o tem vsi vedo. Omeniti želim le eno, med Slovenci morda manj znano dejstvo v tej zvezi. Pojdite v kako večjo, ameriško ali evropsko knjižnico in prelistajte letnike THE NEW YORK TIMES-a, najvplivnejšega svetovnega lista, od oktobra 1947 dalje; tam boste videli, kateri Slovenec je skoraj mesec za mesecem opozarjal ameriško in mednarodno javnost ne le na komunizem v Sloveniji in svetu, temveč tudi na zapletene probleme v zvezi s tem uničevalnim pojavom našega časa.

Mr. Anton Grdina pa lahko pojasni, kako je na večer Sv. Mihaela 1947, brezuspešno trkal na vrata "Ameriške domovine" z mojim pozivom na skupno protikomunistično akcijo vse demokratične emigracije iz Jugoslavije.

3. V isti številki "Ameriške domovine" so zagrešili še eno podobno zavestno neresnico, ko so zapisali: "Tudi dr. Žebotu so bila odprta vrata 'Slovenije'. Toda on je šel preko 'Slovenije', kakor da ne bi bil Slovenec in katoličan (prisluhnite tej edinstveni totalitarni logiki! — op. pis.) in je začel izdajati list 'Slovensko državo'. Čemu je to bilo treba?" Ta trditev vsebuje dve neresnici.

Prvič, "Slovenska država" ni ne moja stvaritev, ne moja lastnina. Jaz sem samo eden izmed njenih sotrudnikov in čitateelj, ki sem bil ob njenem prihodu prav tako veselo presenečen kot toliko drugih Slovencev. Ali ni tako g. urednik in ostali, ki ste dali listu ime in nastanek?

Drugič, pa ni res, da so meni "bila odprta vrata 'Slovenije'." "Slovenija" je meni krepko zapahnila svoje duri. Poslušajte zgodbo. Leta 1948 sem poslal prof. Lipovcu, ki je moj dober znanec še izza dijaskih let, članek za takrat še monakovsko "Slovenijo". Odpisal mi je, da bo članek objavljen v zadnji monakovski številki lista, ker se bo potem njihov krog preselil v Cleveland. Ne spomnim se, ali je tista številka izšla, njihov krog pa se je preselil v Cleveland in prof. Lipovec je postal podpisani urednik clevelandskega nadaljevanja "Slovenije" — a moj članek ni nikdar zagledal kolon tega lista. Ali ni res, prijatelj Lipovec?

4. Anonimni "Slovenski akademik", ki je dal svoje privlačno "ime" za omenjeni napad name v "Sloveniji" z dne 23. oktobra, je hotel doseči poseben napadalni učinek svojega izpada s tem, da je pogrel znano zgodbo belgijskega "katoliškega" totalitarca in medvojnega kolaboranta z Nemci, Degrelle-a, in iz nje napravil to-le ceneno analogijo na naš račun: "Ta nepremišljeni in neosnovani Degrelle-ov korak... naj bo svarilo tisti majhni skupini, ki hodi po podobni razvojni skupini kot belgijski 'Rex'. V emigraciji se je ta skupina znašla na skupni črti s hrvaškimi skrajnimi elementi pri ustaših."

Par konkretnih vprašanj naj postavi v zaslužen sramotni kot tiste, ki so si izmislili to hudobijo.

Kdo je bil pred vojno vrhovni vsedržavni ideolog "zelenih srajc" in njene fašistične sindikalne kopije "Jugorasa"?

In kdo je v Ljubljani hotel po tem vzgledu avtoritarno "postanoviti" in totalitarizirati tudi katoliška akademska in druga društva?

Kateri Slovenec je v Cvetkovičevi vladi glasoval za vstop Jugoslavije v osovino?

Kdo, in po čigavih navodilih, je med vojno zavedel katoliške in druge demokratične slovenske Amerikance, da so se bili vtopili v Adamičev pro-titovski SANS?

Kdo iz najožjega dr. Krekovega kroga v Londonu je odletel v komunistični štab za Gorjanci in postal minister komunistične vlade za Slovenijo?

In kdo še danes molči o teh resničnih totalitarnih zmotah in napakah svojega kroga?

To so konkretna vprašanja, ne pavšalne obdolžitve. In njih vrsta ni izčrpana.

* * *

Resnica bo prevladala. Tudi ideal slovenske države bo zmagal in bo končno uresničen v slovenski domovini. Prazna je vsa gonja, ki gre proti njima. Dvakrat prazna, ker nam zgodovina in nagli krogotek časa pravita, da osvobodjene Slovenije ne bodo vladali emigranti. Slovenski politični emigraciji je namenjena samo vloga ambasadorjev zasuznjene domovine. Nova svoboda, kadar bo prišla, si bo poiskala svojih urejevalcev iz vrst domačih generacij, ki bodo praktično in psihološko sposobne za pravo reševanje takratnih domačih problemov. To je naravni razvoj po vsakem večjem političnem in družabnem potresu.

Morda bo s te skromnejše, a bolj realistične perspektive končno le mogoče doseči zaželjeno konsolidacijo in koordinacijo slovenske politične emigracije.

Dr. Ciril Žebot, predsednik Akcijskega odbora za slovensko državo.

P. S. Hrvatom, ne nam, pa ste dolžni pojasnilo, kdo so tisti "hrvaški skrajni elementi pri ustaših", s katerimi da smo se mi v emigraciji "znašli na isti črti". "It may backfire" — kot pravijo Amerikanci.

Iz Chicage in okolice

Smrt vzornega moža. Mrs. Vera Gregorič iz Chicage je dobila iz Ljubljane žalostno poročilo, da je nenadoma odšel v lepše življenje, k Bogu po zaslužen plačilo njen oče, gospod Anton Seljak. Bil je star 61 let. Kremenitemu Slovincu večni mir, vsem žalujočim pa naše iskreno sožalje.

"Novi Amerikanci". Chicago je gotovo privlačna točka. Ne mine skoraj mesec, da bi ne imeli prilike koga na novo pozdraviti. V zadnjem času so dospeli: Mrs. Marija Peterlin, soproga podpolk. Peterlina s sinom, snaho in vnukinjo. Iz N. Caroline pa je prispel Mr. Ivo Žitnik, dočim so njegovi starši odšli v Cleveland. Bodite med nami iskreno pozdravljeni!

Proslava slovenskega narodnega praznika. V nedeljo 29. oktobra so Chicaški Slovenci v cerkveni dvorani pri Sv. Štefanu proslavili slovenski narodni praznik 29. oktober in obenem tudi praznik Kristusa Kralja. Dr. Ludvik Leskovar je v predavanju nanizal vrsto lepih misli v zvezi z narodnim praznikom, ko se je pred 30 leti osnoval v Ljubljani prva slovenska narodna vlada in so Slovenci dosegli vsaj delno uresničenje svojih ciljev. Mirko Geratič pa se je spomnil praznika Kristusa Kralja, kateremu naj velja naša neomajna zvestoba v zasebnem in v javnem življenju.

Klub prijateljev Slovenske Države. Iz Milwaukee-ja nam poročajo, da so se tamošnji zavedni slovenski rodoljubi združili v Klub prijateljev Slovenske Države. Vredno posnemanja!

Novi tajnik Lige. Na sestanku chicaške podružnice Lige dne 4. nov. je bil izvoljen novi tajnik akademik Mr. Jože Bernik, njemu pa bo pomagala Miss Željčeva. Prejšnji tajnik, organist, Mr. Frank Zupan, je namreč vsled velike prezaposlenosti odločil tajniško mesto. Podružnica Lige ima redne seje vsako prvo soboto v mesecu.

POZIV IZ ZASUŽNJENE DOMOVINE

Pod tem naslovom prinaša "Slovenija" z dne 5. okt. t. l. neko izjavo, katero da so baje sprejeli predstavniki katoliške slovenske politične organizacije iz treh slovenskih dežel, ki so se dne 5. sept. nekje v domovini tajno sestali.

Ugotavljamo: Slovenska izjava je bila razposlana šele v drugi polovici avgusta t. l. posameznim članom našega gibanja. Besedilo Izjave je prinesla "S. D." šele v 3. številki, ki je izšla 20. sept. t. l. Kako neki so mogli za Izjavo zvedeti v treh slovenskih deželah pred 5. sept. po raznih tajnih kanalih, ko vendar vsi vemo, da hodi pismo po zračni poti v domovino vsaj 14. dni?

Ta izjava ima toliko verjetnosti, kakor tiste vesti iz leta 1945, ko so znani ljubljanski krogi trdili, kako sijajno zvezo

To in ono

FRANK LAUSCHE PONOVO IZVOLJEN!

V zadnjih volitvah dne 7. novembra 1950, je bil ponovno izvoljen za guvernerja države Ohio, eden izmed najodličnejših Amerikancev slovenskega rodu, g. Frank Lausche. Že tretjič zaporedoma so mu volilci izkazali svoje popolno zaupanje. Politični krogi smatrajo g. Lauscheja za enega izmed najbolj talentiranih politikov Demokratske stranke in mnogi mislijo, da bo pri prihodnjih volitvah kandidat Demokratske stranke za podpredsednika Združenih držav. G. Lausche-tu iskreno čestitamo in želimo čim več uspeha na nadaljni politični poti!

Poljaki se borijo za svobodo. Na Poljskem deluje tajna protikomunistična organizacija W.I.N., v vrstah katere se Poljaki aktivno bore proti sovjetskim tlačiteljem. W.I.N. je nadaljevanje "Armije Krajowe", ki se je junaško borila proti Nemcem v času nemške okupacije Poljske. "Armija Krajowa", ki ji je poveljeval general Bor-Komarowski, se je zlasti proslavila z znanim uporom proti Nemcem v Varšavi leta 1944. Ta upor se je tragično končal, ker Sovjeti, ki so se že nahajali v vzhodnih predmestjih Varšave, niso hoteli Poljakom na pomoč, ker so vedeli, da je "Armija Krajowa" patriotska in nekomunistična. Sovjeti so celo prenehali s topniškim streljanjem, samo da bi nudili Nemcem možnost lažje zadržati upor. General Bor-Komarowski se sedaj nahaja v Angliji. Po nekaterih vesteh on tajno vodi W.I.N. Ta "obtožba" proti njemu je bila vsaj izrečena oktobra t. l. pred varšavskim komunističnim sodiščem, ki je obsodilo na smrt sedem mladih Poljakov, borcev za svobodo, pripadnikov W.I.N.

Protikomunistični upori na Slovaškem. 21. oktobra t. l. je komunistično sodišče v Bratislavi, prestolnici Slovaške, obsodilo 3 Slovake na smrt in 5 na težko ječo, ker so pripadali oboroženim skupinam, ki se bore proti komunistični vladi. V slovaških gorah zlasti v Tatrah, se mnogo Slovakov z orožjem v roki bije za svobodo svojega naroda.

imajo z zapadnimi zavezniki, pa se je vse navsezadnje izkazalo za navadno potegavščino.

Le korajžno naprej! Naročnik lista nam piše: "Kako strašno je, ko se mačku stopi na rep! Hudo bevskajo, pa ni več pomoči. Le korajžno naprej! "Za nami!" — kriče consules — pa je že daleč pred njimi! Menda so vojsko in revolucijo prespali!

Nov slovenski list. 3. oktobra t. l. je izšla prva številka najnovejšega slovenskega časopisa "Matajur", novega glasila Beneških Slovencev, ki izhaja na slovenskem ozemlju, katero je vključeno v Italijo. List izjavlja, da ne bo strankarski, temveč da se bo predvsem boril za narodnostne pravice Beneških Slovencev. Beneški Slovenci so izmed vseh Slovencev pod Italijo najbolj zapostavljeni.

Vodja antikomunističnega odpora v Ukrajini, general Taras Čuprinko, padel.

Ukrajince, ki žive pod Sovjetskim jarmom, kateri se junaško bore za svojo narodno svobodo v svobodni ukrajinski državi, je zadela težka izguba. Vodja UPA (Ukrajinske Povstaničje Armije), velik rodoljub in politik, general Taras Čuprinko, je v borbi proti boljševističnemu okupatoru padel junaške smrti. Vodil je uspešno podtalno borbo proti ruskim okupatorjem in se boril za uspostavo suverene ukrajinske države. Leta 1943 je bil po ukrajinski inicijativi in pod vodstvom generala Taras Čuprinke osnovan Antiboljševistični blok narodov (ABN), kateri temelji na sodelovanju vseh podtajnih oboroženih sil podjarmljenih narodov. V ANB je organiziranih še dvajset narodov.

"Koprive". Tako se imenuje novi satirični list, katerega izdaja poznani pisatelj knjige "Jutro brez sonca", gospod Ivan Jontez. V podnaslovu pravi, da je "mesečnik za štrgljanje javnih grešnikov". List izhaja v Clevelandu in stane \$1.00 na leto. Naslov: Koprive, 1107 E. 74. Str., Cleveland 3, Ohio. Mesečnik, ki neusmiljeno razgalja komunizem in njegove pogače, toplo priporočamo.

Zaenkrat brez komentarja

Letošnjo pomlad je neki ameriški prokominformist, George S. Vuchinich, ki v delu ameriškega levičarskega časopisja piše pro-stalinske komentarje pod naslovom "Keep America Free", napisal malo "zgodbico", ki bo prav gotovo zanimala vse slovenske begunce. Vuchinich je bil za časa zadnje vojne v ameriški vojaški obveščevalni službi, znani O.S.S., kot specialist za Jugoslavijo. Kot tak je bil nekajkrat poslan v Jugoslavijo k Titu oz. v njegov štab. Ob priliki enega teh obiskov je nesel s seboj pismo — tako trdi Vuchinich — "bivšega ministra pobegle jugoslovanske vlade" dr. Kreka, naslovljeno predsedniku Izvršnega odbora Osvobodilne Fronte za Slovenijo, Josipu Vidmarju. Pismo je — tako piše Vuchinich — bilo prijateljske vsebine. Vuchinich pa sedaj sklepa, da je bilo pismo pomembnejšega značaja in da je bilo najbrže šifrirano. — Brez komentarja. Gotovo pa bosta Vuchinichevo izjavo komentirala gg. dr. Krek in Josip Vidmar. Ali bosta zanikala njeno resničnost, ali pa bosta objavila vsebino zadevnega pisma, če je to pismo res bilo napisano in odposlano. Čekamo. L. D.

Iz časopisov

Da se razumemo... Pod tem naslovom prinaša "Klic Triglava" v številki 53. z dne 15. sept. zanimiv članek, kjer med drugim pravi: "Poleti 1944 je nastal Slovenski ljudski blok, ki je tedaj družil prav vse struje in odtenke takoimenovane katoliškega protikomunističnega tabora v Sloveniji. Ko je kasneje nekaj posameznikov na lastno pest zapustilo SLB in se z nekaterimi liberalci dogovorilo za ustanovitev svojega narodnega odbora, so s tem ne samo porušili edinstvo v "katoliškem taboru", ampak so tudi onemogočili zaupanje in podporo novoustanovljenega Narodnega odbora za Slovenijo od strani onih ljudi, ki so še ostali v Slovenskem ljudskem bloku. (Podčitali mi. — Op. ur.) Kasneje se je SLB sicer razšel, toda edinstvo le ni bilo. In na tem smo še danes. S tem dodatkom, da "katoliški" del narodnega odbora ne podpira tudi lepo število uglednih veljakov, ki v SLB niso igrali vidne vloge. Tako stoji danes na obronku narodnega odbora prenekateri bivši poslanec, senator, župani glavnega in ostalih slovenskih mest, ki bi poleg ostalih veljakov mogli samo ojačati narodni odbor in podpreti skupne napore. Predvsem pa pogrešamo pri tem mlado generacijo, ki bo jutri hote ali nehote prevzela krmilo "katoliškega" tabora . . ."

Vrednost človeške osebnosti. "Koprive", katere izdaja v Clevelandu poznani pisec romana "Jutro brez sunca", g. Ivan Jontez, prinašajo v 2. številki te-le misli o amerikanizmu: "Njegovo jedro je spoznanje vrednosti poedinca, priznanje enakih pravic in dolžnosti slehernemu človeku, spoštovanje človekovega dostojanstva. Dočim ponižuje totalitarski sistem človeka na stopnjo mravlje v mravljišču ali kolesca v stroju, mu določa ameriška življenjska filozofija prvenstveno mesto: nji je človek-poedinec jedro, sol in kvas človeške družbe, od katerega je vse odvisno, okrog katerega se vse suče in kateremu mora biti država zgolj vestna služabnica in skrbna upraviteljica njegovih skupnih koristi. Svoboda govora, tiska in zborovanja s svobodnimi in tajnimi volitvami, svoboda veroizpovedi, pravica do enake zaščite zakona in vse druge demokratične svoboščine, zapisane v Izjavi neodvisnosti in v Ustavi Republike izvirajo naravnost iz teh temeljnih načel".

Iz lista "Slovenska Beseda". Tako-le poroča urednik o miselnosti ljudi totalitarnega kroga: "Revija se lepo razvija.

ALI JE SLOVENIJA

RES PASIVNA?

(Iz lista: Edinost, 1921. šte. 36.)

Da je ta trditev neresnična, naj za-krat služijo uradni podatki iz državnega proračuna za leto 1920-21 razpadle stare Jugoslavije oziroma tedaj še SHS. Tedaj so bile še krone.

Dohodki iz Slovenije:

	Kron
1. Direktni davki z državnimi pribitki	378,907.000
2. Neposredni davki, pristojbine, takse	54,873.350
3. Monopoli (tobak, vžigalice itd.)	522,863.200
4. Železnice	45,846.000
5. Pošta, telefon, telegraf, ček. urad	60,713.000
6. Domene, šume, rudniki	180,533.950
7. Toplice, hoteli	3,367.584
8. Najemnina vojašnic v Ljubljani	288.000
9. Razni dohodki (upravne takse, kazni)	12,611.483
10. Kapitali in fondi	10,768.114
Skupaj	1,298,869.451

Prejeli smo le eno pismo, kjer pisec revijo odklanja, ker je ni izdala centrala Slovencev. Po njegovem mnenju je "to delo negativno, v škodo, pa naj bi bilo sicer kvalitivno še tako dobro mišljeno". Ali ni to stara miselnost, ki nas je spremljala ves čas Jugoslavije od famozne diktature dalje in nas pripeljala v vojno (Mussolini in Hitler), nas vlačila po raznih begunskih taboriških in nas končno vrgla v novi svet? Tu smo mislili, da se bomo o-tresli take miselnosti ni tako pogubnih nazorov, toda na naših vodilnih mestih jih še vedno z vnemo in strastjo goje. Diktatura in fašizem, največja nasprotnika človečanskih in moralnih pravic, sta se vgnezdila v miselnost nekaterih naših takozvanih voditeljev in voditeljčkov, da ju hočejo še na svobodnih ameriških tleh med nami Slovenci ne le nadaljevati ampak celo povečati. Zopet hočejo kimavcev, ki naj bodo slepo orodje peščice oseb, ki bodo narod pripeljale v nove nesreče in še hujšo pogubo" . . . Krepka obsodba totalitarcev, ki jo tudi mi podpišemo z obema rokama.

Piši: ena milijarda, dvesto osemindeset milijonov, 869 tisoč in 451 kron.

K temu še: Kron

delež Slovenije na carini.....	400,000.000
delež Slovenije na trošarini..	40,000.000
delež Slovenije na dobitku od novca	26,000.000
delež Slovenije na poslovnem prometu	400,000.000

Skupni državni dohodki iz Slovenije znašajo torej: 2 milijardi, 164 milijonov, 869 tisoč 451 kron.

Izdatki, ki so samo za Slovenijo namenjeni so: Kron

1. Dolgovi	9,075.482
2. Civilne in vojaške penzije..	11,277.604
3. Druginjske doklade	185,000.000
4. Za Koroško	5,000.000
5. Za begunce	8,000.000
6. Za likvidacijske komisije....	647.000
7. Za sodišča in kaznilnice.....	14,466.707
8. Za šole	76,102.264
9. Za bogočastje	3,673.602
10. Za notranje zadeve (policija)	18,765.987
11. Za zdravstvo	35,188.334
12. Finance	238,169.312
13. Javna dela	32,590.853
14. Pošta, telegraf, telefon.....	23,003.062
15. Poljedelstvo	19,912.148
16. Rudarstvo, šume	117,193.912
17. Trgovina, obrt	2,881.890
18. Socijalna preskrba	33,846.679
Skupaj.....	834,794.426

K celokupnim državnim izdatkom SHS je morala še Slovenija prispevati: 598.-535.000 Kron.

Tako so Slovenijo skupno taksirali na vse izdatke: 1 milijardo, 433 milijonov, 329 tisoč in 426 Kron. Država SHS je torej iz Slovenije dobila prebitka (1920-21): 731 milijonov, 540 tisoč in 25 Kron.

Tedaj je prišlo na vsako osebo v Sloveniji od dojenčka naprej (brez občinskih in drugih davkov) samo državnega davka 2 tisoč, 400 Kron letno.

Pozneje so seveda taksirali višje in so vsako leto poslali iz Slovenije v Beograd 60 milijonov več davkov, kakor pa je bilo predpisano in določeno. Slovenski biriči! in srbski "poštenjakoviči"!

Te številke neposredno po prvi svetovni vojski, ko je bila dežela obubožana kličejo glasneje kot vse drugo po samostojni državi Sloveniji.